

Ünnepélyes tanévnyitó a Miskolci Egyetemen

A hagyományoknak megfelelően idén is ünnepélyes tanácsülés keretében nyitották meg a 2002/2003-as tanévet a Miskolci Egyetemen, szeptember 3-án. A himnusz elhangzása után mondta el **dr. Medgyessy Péter**, a Magyar Köztársaság miniszterelnöke ünnepi köszöntőjét.

Majd a díszoklevelek átadása következett. A vas-, gyémánt- és aranyoklevélre jogosult 69 mérnök közül 43-an vehették át személyesen vagy képviselőik által a több évtizede megszerzett diplomájuk megújítását jelentő díszoklevelet. Elsőként a Kőolaj-, Földgáz- és Vízbányászati Szakosztály seniorja, az általunk is igen tisztelt **Kassai Lajos** aranyokleveles bányamérnök, az OMBKE tiszteleti tagja, a BKL Kőolaj és Földgáz szaklap egykori felelős szer-

kesztője vehette át a gyémántdiplomát (a gyémántoklevéllel kitüntetett bányamérnökök – **Kassai Lajos, Podányi Tibor, Pohl Károly, Simon Kálmán** – közül egyedül ő volt jelen). Majd az aranyokleveleket vehették át a bányá- és kohómérnökök, közöttük szakosztályunk tagjai: **Hoznek István, Klaffl Gyula** és **Zsóka István** bányamérnökök. A díszokleveles mérnököknek kézfogással gratulált **dr. Medgyessy Péter** miniszterelnök, **dr. Besenyei Lajos** rektor és **dr. Böhm József** dékán. Az ünnepség a rektori tanévnyitó beszéddel folytatódott. **Dr. Böhm József**, a Műszaki Földtudományi Kar dékánja 240 fiatalot fogadott a kar hallgatójává.

Tekintettel arra, hogy az ünnepség igen elhúzódott, és így nem volt lehetőség arra, hogy a díszoklevéllel kitüntetettek felszólaljanak, **Kassai Lajos** kérésének eleget téve, közöljük elmondani kívánt gondolatait:

„Az egyetem jogelődjénél, Sopronban 50 és 60 évvel ezelőtt végzett mérnökök nevében köszönetet mondok a Miskolci Egyetem tanácsának a kitüntető megemlékezéséért. Mi az akkori

technikai, technológiai színvonalon szereztük alapismereteinket a föld ipari alapanyagainak megismerése, kutatása, kitermelése, feldolgozása és hasznosítása terén.

A II. világháborúban és az azt követő gazdasági-politikai viharok között, a kettévált világban elzártan, diktatúra alatt dolgoztunk és fejlesztettük ismereteinket, tökéletesítettük azok gyakorlati alkalmazását. Az egyetemek, kutatóhelyek kiváló képviselőivel együttműködve igyekeztünk elődeink a tudomány és a technika terén elért eredményeinek mindenkori színvonalát megtartani. Megilletődve vettük át az elismerő díszoklevelet, és köszönettel adózunk elhunyt tanárainknak és munkatársainknak. Az itt tanuló ifjúságnak, de az őket oktatóknak is számolniuk kell a piaccgazdaság, az ipari verseny, a globalizáció kihívásaival, ezért arra kell a hallgatókat megtanítani, hogyan találják meg a világban az őket leginkább illető helyet. Ehhez kívánunk az oktatóknak, a hallgatóknak eredményes tanulást, szorgalmas és kitartó munkát.”

(de)

Az OMBKE Választmányának ülése

(Budapest, 2002. december 2.)

Az OMBKE Választmánya a MOL Rt.-nél tartotta évzáró ülését. A megjelenteket **dr. Tóth Lajos** egyesületünk elnöke üdvözölte, és megköszönte **Hernádi Zsolt**nak, a MOL Rt. elnök-vezérigazgatójának, hogy otthont adott a tanácskozásnak. Ezt követően **Hernádi Zsolt**, a MOL Rt. elnök-vezérigazgatója tartott előadást a MOL Rt. helyzetéről és a következő három évben követendő stratégiájáról. Elmondta, hogy az eltelt három év tapasztalatai alapján a MOL Rt. 2000-tól alkalmazott stratégiája – némi módosítással – továbbra is megfelelő, nincs szükség új stratégia kidolgozására. Nagy érdeklődés kísérte a három nagy vállalatból (MOL Rt., a TVK és Slovnaft) álló gazdálkodó egység egyes szakágazatainak (kutatás-termelés, finomítás és kereskedelem, petrokkémia és földgáz üzletágak) 2005-ig terjedő tevékenységére vonatkozó elképzelések, tervek bemutatását. Annál is inkább, mert választmányunk volt az első olyan szakmai fórum, melyen ezek a bejelentések elhangzottak. Hozzászólásában: **dr. Szabó György**, az OMBKE alelnöke felajánlotta az OMBKE Kőolaj-, Földgáz- és Víznyelési Szakosztályának szakmai segítségét egyes iparági feladatok (pl. a gázágazat törvényi szabályozásának kialakítása) megoldásához, és kérte, hogy a MOL Rt. a jövőben támaszkodjon jobban a szakosztály által nyújtható szakmai segítségre. **Id. Óz Árpád**, a KFVSZ elnöke megköszönve a szakosztálynak ez idáig nyújtott anyagi és erkölcsi támogatást, kérte **Hernádi Zsolt** elnök-vezérigazgatót, hogy delegálja a BKL Kőolaj és Földgáz szaklapunk szerkesztőbizottságába olyan autentikus összekötőt, aki biztosítaná a MOL Rt. tevékenységét érintő – és a szaklap olvasótáborát érdeklő – információkat az újság számára. Megemlítette, hogy a MOL Rt. által támogatott és elindított Szent Borbála-napi iparági megemlékezések az utóbbi két évben megszűnőben vannak, támogatást kért a hagyomány felélesztéséhez. **Dr. Tóth Lajos** megköszönte **Hernádi Zsolt**nak a vendéglátást és az előadást, majd átadta az egyesület ajándékait (könyvet és egy díszfokost).

Ezután került sor a választmányi ülés hivatalos részére. A jelenlévők néma felállással adóztak a legutóbbi választmányi ülés óta elhunyt **Egerszegi János** és **dr. Tóth Miklós** tiszteleti tagok emlékének. Ezt követően a választmány tagjai az elfogadott napirend szerint tanácskoztak:

- Az Érembizottság előterjesztése a 2003. évi küldöttgyűlésen átadandó egyesületi kitüntetések keretszámaira. Előterjesztő: **Kovács Loránd**, a bizottság vezetője (Hozzászóló: **dr. Tóth Lajos, id. Óz Árpád**)

- Az Alapszabály Bizottság tájékoztatója az Alapszabály módosítására beérkezett javaslatokról, észrevételekről. Előterjesztő: **dr. Tóth István**, a bizottság vezetője (Hozzászóló: **dr. Szabó György, dr. Pataki Attila, dr. Tardy Pál, dr. Lengyel Károly, Katkó Károly, dr. Tolnay Lajos**)

- Tájékoztató az OMBKE pénzügyi helyzetéről, felkészülés a 2003. évi terv készítésére. Előadó: **dr. Gagyi Pálffy András** ügyvezető igazgató, (Hozzászóló: **Molnár István**, az Ellenőrző Bizottság elnöke, **Podányi Tibor, dr. Tolnay Lajos**)

- Főtitkári tájékoztatás az előző választmányi ülés óta eltelt idő eseményeiről. Előadó: **Kovács Árpád** főtitkár (Hozzászólók: **dr. Tóth István, dr. Tardy Pál, dr. Pataki Attila, dr. Gagyi Pálffy András, dr. Tolnay Lajos**)

- Egyebek

E napirend keretében jelentette be **id. Óz Árpád**, a KFVSZ elnöke, hogy sikerül megszervezni a budapesti tagok helyi szervezetbe való összefogását, valamint azt, hogy november 20-ával 31 fővel megalakult a szakosztály újabb helyi szervezete, Gázszállítási Helyi Szervezet néven, Beregdaróc központtal. Az új helyi szervezet 2003-tól funkcionál.

A választmányi ülés végén **dr. Tolnay Lajos** elnök átadta **dr. Éva András** okl. kohómérnöknek az ICSOBA 25 éves jubileumi érmét, melyet Bécsben nem tudott átvenni.

A Választmány határozatai

V. 9/2002. sz. határozat:

A Választmány jóváhagyja az Érembizottságnak a 2003. évi küldöttgyűlésen kiosztható egyesületi kitüntetések keretszámaira vonatkozó előterjesztését.

V. 10./2002. sz. határozat:

Az OMBKE 2003. évre szóló egyéni tagdíjai:

a) teljes összegű tagdíj 5000 Ft / év,

b) a 70 éven aluli nyugdíjasok és a házastársak tagdíja 2500 Ft/év,

c) a 70 évet elérő, illetve a 70 éven feüliek és a diákok tagdíja 500 Ft/év,

d) a tiszteleti tagok tagdíja önkéntes.

V. 11/2002. sz. határozat:

A következő Bányász–Kohász–Érdész Találkozót az OMBKE 2004-ben Miskolcon rendezi meg, a tisztújító küldöttgyűléssel együtt.

Negyvenöt évvel ezelőtt indult a magyar vízkutató expedíció Mongóliába

(Emlékezés. Budapest, 2002. november 27.)

Az OMBKE Történeti Bizottsága, a Magyar Olajipari Múzeum, az MGE Történeti Bizottsága, az MFT Tudománytörténeti Szakosztálya és az MHT Hidrológiai Szakosztálya által rendezett emlékülésre érkezett vendégeket és szakembereket az OMBKE tanácstermében **dr. Pataki Nándor** köszöntötte. Ezt követően előadások és visszaemlékezések hangzottak el **dr. Alföldi László, Budai László, Hoffer Egon, Hobot József, Dudás József, Kaszap András, Lakatos Sándor, Mózes Endre, dr. Pataki Nándor, Sajti László** és **Zsille Antal** közreműködésével. Az emlékülés narrátora **Csath Béla** aranydiplomás bányamérnök volt.

Szent Borbála-napi megemlékezések

Szent Borbála-napi országos központi ünnepség

(Dunaújváros, 2002. december 4.)

December 4-e hivatalosan is a bányászok és kohászok napja lett. A két szakma, egyesületünk kezdeményezésére ez évben, december 4-én első alkalommal emlékezett meg közös központi állami ünnepségen védőszentjükről, Szent Borbáláról. Az ünnepségnek a magyar kohászok fellegvára, a DUNAFERR Rt. adott otthont. A Gazdasági és Közlekedési Minisztérium (GKM), a Magyar Bányászati Szövetség (MBSZ), a Bánya- és Energiaipari Dolgozók Szakszervezete (BDSZ), az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület (OMBKE) és a DUNAFERR Rt. közreműködésével szervezett országos eseményre meghívtak a dunaújvárosi Bartók Béla Ka-

maraszínház és Művelődési Házban az ünnepség levezető elnöke, **dr. Zoltay Ákos**, az MBSZ főtítkára köszöntötte, majd felolvasta **Göncz Árpád** volt köztársasági elnök, „tiszteletbeli bányász” üdvözlő sorait. (**Göncz Árpád** a 12 évvel ezelőtti első Borbála-ünnepünktől kezdve, minden alkalommal személyes jelenlétével tisztelte meg a két szakmát.)

Az ünnepi köszöntőt

Csizmár Gábor országgyűlési képviselő, a Foglalkoztatáspolitikai és Munkaügyi Minisztérium (FMM) politikai államtitkára tartotta. Előadását követően **dr. Szerdahelyi György**, a GKM energetikai főosztályvezetője, **dr. Rabi Ferenc**, a BDSZ elnöke, **dr. Tolnay Lajos**, az OMBKE elnöke, **Bokor Csaba**, az MBSZ elnöke mondta el a jeles naphoz kapcsolódó ünnepi gondolatait, köszöntötte a két szakma, az államigazgatási szervek, a szakmai érdekképviseletek és a szakirányú oktatási intézmények vezetőit, képviselőit. Majd kitérte az átadására került sor. A bányászatban és a bányászat-hoz kapcsolódóan végzett szakmai munkájuk elismeréseként nyolcan kaptak „Miniszteri elismerő oklevél” kitérte, melyet a kormány nevében **Csizmár Gábor** politikai államtitkár (FMM) adott át. A bányászati technológiákban kiemelkedő szakmai munkát végző fizikai, illetve közvetlen termelésirányító tevékenységéért 11 „Kiváló Bányász” kitérte adott át **dr. Esztó Péter**, az MBH elnöke. Kiemelkedő, lelkiismeretes bányászati tevékenysége elismeréseként „Borbála Érdemérem” kitérte részesültek huszonöt. Az OMBKE kezdeményezésére ez évben első alkalommal adományoztak kiemelkedő, lelkiismeretes munkát végző kohász szakembereknek is „Borbála Érdemérem”. A kitérteket **dr. Szerdahelyi György**, a GKM főosztályvezetője adta át. A Magyar Bányászati Szövetség által alapított „Magyar Bányászatért” érdemérem kitérte (melyet első alkalommal 2001-ben **Göncz Árpád** egykori köztársasági elnök kapott) **Bokor Csaba**, a MBSZ elnöke adta át kiemelkedő szakmai életútja elismeréseként **Buda Ernő**nek és **Samosi László**nak.

A rendezők magas művészi élményt nyújtó kultúrműsorral kedveskedtek a vendégeknek: **Pitti Katalin** operaénekes az alkalomhoz és az esemény hangulatá-

hoz illeszkedő műsort adott. Az ünnepség második részében avatták fel a 10 éves fennállását ünneplő – és számos magyar bányavállalkozást egyesítő – Magyar Bányászati Szövetség új zászlaját. Az egyik oldalán fehér, a másikon vörös zászlótükörben lévő szimbólumokat a zászló tervezője, **Pécsi L. Dániel** jelkép- és zászlótervező ismertette. (Ő tervezte a Borbála Érmét is). A

zászlót **dr. Esztó Péter**, a MBH elnöke avatta fel. A zászlóra elsőként **dr. Kovácsné Birdner Erzsébet**, a soproni Központi Bányászati Múzeum igazgatója, a „zászlóanya” kötötte fel szalagját, majd őt követően **dr. Esztó Péter** (MBH), **dr. Szerdahelyi György** (GKM), **Rabi Ferenc** (BDSZ), **dr. Tolnay Lajos** (OMBKE) és **Hónig Péter** (DUNAFERR Rt.) helyezték el szalagjaikat. Az ünnepség állófogadással zárult, ahol **Hónig Péter**, a DUNAFERR Rt. elnök-vezérigazgatója mondott pohárköszöntőt.

Szokmánk művelői közül kitérte részesült:

„Magyar Bányászatért” érdeméremben: **Buda Ernő** okl. bányamérnök, az OMBKE tiszteleti tagja,

„Kiváló Bányász” miniszteri kitérte: **Einger László** termelőmester (MOL Rt. Nagykanizsai Olajtermelési Operatív Egység), **Lakos József** osztályvezető (ROTARY Rt.),

„Borbála Érdemérem” kitérte: **Tátár András** technológiai tervező szakértő (MOL Rt. KTD).

Kiváló szakmai és egyesületi munkájáért „Borbála Érdemérem” kitérte részesültek a következő OMBKE-tagok:

Bakó Károly okl. kohómérnök, a MÖSZ alelnöke, az Öntészeti Szakosztály vezetőségének tagja,

Dallos Ferenec a Kőolaj- Földgáz- és Víznyászati Szakosztály tagja, a BKL Kőolaj és Földgáz lap felelős szerkesztője,

Kárpáty Erika okl. bányamérnök, a BKL Bányászat lap szerkesztőbizottságának tagja,

Mendly Lajos okl. bányamérnök, a Történelmi Bizottság tagja,

Nyíró Tamás okl. bányamérnök, a Bányászati Szakosztály Tapolcai Helyi Szervezetének tagja,

Petrusz Béla okl. kohómérnök, a MAL Rt. alelnöke, a Fémkohászati Szakosztály elnöke,

Dr. Szűcs László okl. kohómérnök, a DUNAFERR Acélművek Kft. ügyvezető igazgatója, a Vaskohászati Szakosztály elnöke,

Tasnády Tamás okl. bányamérnök, a Bányászati Szakosztály Budapesti Helyi Szervezetének titkára és

Zambáné Benkő Mária okl. kohómérnök, a ME Dékáni Hivatalának vezetője.

Kitérte kollégáinknak gratulálunk és további sikereket, erőt és jó szerencsét kívánunk!

Dr. Tolnay Lajosnak, az OMBKE elnökének ünnepi beszéde:

„Tisztelt Ünnepők! Kedves Vendégeink! A 110 éves Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület tagsága és vezetősége nevében köszöntöm a mai ünnepségen megjelenteket, bányászokat és kohászokat egyaránt!

A mai nap – december negyedike – hagyománytisztelő szakmánk jeles napja.

Az a körülmény, hogy egyesületünk egyik legjelentősebb pártoló tagja, a magyar kohászati fellegvárának számító DUNAFERR Rt, valamint az OMBKE legnagyobb vidéki szervezete, a dunai vízvárosi szervezet otthont adott az ünnepségnek, és magára vállalta a mai ünnepség megszervezését, egyúttal jelkép is Jelzi, hogy a mai naptól kezdve december negyedike a „Bányászok és Kohászok Napja”, a bányászok és kohászok államilag elismert napja. Annak a két, egymással ösödök óta összefonódott, egymásra épülő szakmának a közös ünnepe, melyek ugyan az idő során a tudomány és technika egyre szélesebb skáláján specializálódtak, de amelyeknek képviselői mindig összetartozónak érezték magukat. Egy szakmai egyesületbe tömörültek, keresték az együttgondolkodás, az együvé tartozás formáit. Együtt ünnepelnek és az ünnepeken együtt énekelik egymás himnuszát.

Közös az Alma Materünk, közösek a hagyományaink! A mai tudományok ismeretében nehéz lenne eldönteni, hogy a Selmecbányai Bányászati Akadémia 240 évvel ezelőtt felállított első tanszéke az Ásványtani, Kémleleti és Kohászati Tanszék valójában bányász volt-e vagy kohász? Az Akadémián végzetek hosszú ideig megkülönböztetés nélkül a bányá- és kohómérnöki címet viselték.

Az összetartozás bizonyítéka, hogy a bányászok és kohászok 108 éve egyaránt „Jó szerencsét!” köszöntéssel üdvözlük egymást,

és a bányászhimnusz hangjai mellett mondanak utolsó „Jó szerencsét!” eltávozott társaiknak.

Bányász és kohász tagjaink összetartozását szimbolizálta az, amikor ez év szeptemberében a világűrökéség részét képező Selmedhányán mintegy ötszáz magyar bányász és kohász kart karba öltve vonult fel a Szalamander-ünnepségen.

A bányász-kohász összetartozásnak egész Európában hagyománya van. Ebben az évben egyesületünk tagsága megtisztelt vendégként vett részt a tizenkettedik Európai Knappen- und Hüttentagon (Bányász- és Kohásznapon) Arnoldsteinben, ahol földrésziünk különféle tájairól érkező 2500 bányász és kohász vonult fel Szent Borbálát ábrázoló zászlók alatt.

E jeles ünnepen persze fel lehetne tenni a kérdést, hogy Szent Borbála kinek a védőszentje? Szent Borbála tulajdonképpen a hirtelen halállal járó veszélyes szakmát üzük védőszentje. A bányászatot és kohászatot magában foglaló montanisztika ilyen. Én úgy gondolom, hogy Szent Borbála azoknak a védőszentje, akik azt magukénak választják, magukénak vallják, és őrzik a megemlékezés hagyományát. Egyesületünk tagsága ilyen! Ők magától értetődően és egyhangúan védőszentjüknek tekintik Szent Borbálát.

Ez az egyesületi szellem keltette életre a rendszerváltás után az első Borbála-napi ünnepséget 1990. december 4-én a Szent Gellért-hegyi Sziklakápolnában, ahol a bányászok és kohászok szentmise keretében azóta is évről-évre rendszeresen megemlékeznek Szent Borbáláról. Az első hivatalos nagy állami ünnepség 1991-ben volt az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület szervezésében, a városmajori templomban, melyen a szentmisét a katolikus egyház feje, Paskay László bíboros úr tartotta, és amelyet Güncz Árpád köztársasági elnök is megtisztelt jelenlétével. A már hagyományá vált Szent Borbála-napi ünnepség így kezdődött.

Egyesületünk ezen ünnepi alkalommal kezdeményezte Güncz Árpád köztársasági elnöknel a Szent Borbála-érem alapítását, aki ezt felkarolva, kérésünket továbbította az illetékesekhez. Így született a miniszteri kitiintetés, mely a mai naptól kezdve egyesületünk tagsága kezdeményezésére már nemcsak bányászoknak, hanem kohászoknak is adományozható.

Az első ünnepélyes Borbála-megemlékezés óta eltelt több, mint tíz év alatt egyesületünk helyi szervezetében a bányászok és kohászok minden évben együtt ünneplik Szent Borbála napját, mint szakmaink napját. A

közös országos méretű szakmai nap gondolata azonban fokozatosan háttérbe szorult. Ez volt az oka, hogy az OMBKE 2002. április 27-i küldöttgyűlése állást foglalt a szakmai összefogás erősítéséről, és kimondta, hogy december 4-ét, vagyis Szent Borbála napját az egyesületünk által képviselt szakmai szervezetek, szövetségek és érdekvédelmi szervezetek együttműködését és segítségét is.

A szakmaink egységét kívánjuk hangsúlyozni és erősíteni egyesületünkön belül és kívül. Ehhez kérjük a bányász és kohász szakmai szervezetek, szövetségek és érdekvédelmi szervezetek együttműködését és segítségét is.

Az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület tagsága és vezetősége nevében ezúton is megragadom az alkalmat, hogy megköszönjem a DUNAFERR Rt. vezetőknek azt a támogatást, mellyel egyesületünk célkitűzéseit a dunaiújvárosi kohászat eddig is támogatta. Külön is köszönöm segítségét abban, hogy a magyar bányász és kohász szakma első ízben közös állami központi ünnepség keretében ünnepelheti védőszentjüket, Szent Borbála napját: Az első közös Bányászok és Kohászok Napját! Bízunk abban, hogy ez a rendezvény is segít felhívni a figyelmet a kohász szakma nemzetgazdasági jelentőségére.

Különös jelentőségű az, hogy pont Dunaiújvárosban találkozunk. Közismert ugyanis, hogy a dunaiújvárosi vaskohászat, a DUNAFERR Rt. nehéz döntések előtt áll. Át kell neki is esnie azon a folyamaton, amin hazánkban már sokan kinnal keservvel átestek a rendszerváltás óta. A világgazdasági folyamatok által diktált racionalizálási kényszerűségek elől nem lehet kitérni, de nem mindegy, hogy mit lépünk és hogyan. A kényszerű átállás és privatizáció során vigyázni kell arra, hogy az elmúlt 12 év zömében kedvezőtlen acélipari privatizációs tapasztalatai ne ismétlődjenek meg! Ennek kapcsán olyan tökéletes partner bevonásáról kell gondoskodni, aki az elkerülhetetlenül szükséges létszámleépítés mellett a korszerűsítéshez nélkülözhetetlen fejlesztésekről is gondoskodik, kapcsolódva a mielőbb beindítandó térségi fejlesztési programokhoz. Ebben a folyamatban a dunaiújvárosiak nem maradhatnak egyedül! Nemcsak a

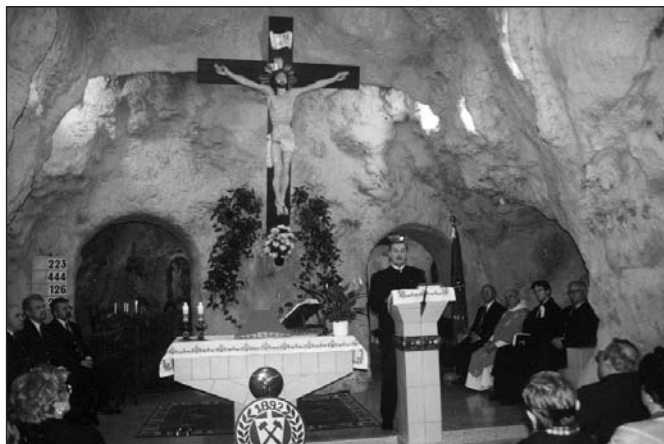
kormányzati és érdekvédelmi szervezeteknek van itt szerepük, de szerepe, mégpedig segítő szerepe kell legyen a szakmai civil szervezeteknek is!

Itt és most felajánljuk a DUNAFERR Rt. vezetőségének a négyezer fős egyesületünk szaktudását, tapasztalatait, kapcsolatrendszerét, a civil szervezetben rejlő lehetőségek kihasználását. Egyesületünk, mint a kohász szakma civil szervezete a saját lehetőségein belül a jövőben is készen áll minden olyan együttműködésre, szakmai támogatás megadására, mely a hazai vaskohászat és ezen belül a DUNAFERR Rt. szakmai célkitűzéseit elősegítheti.

Végezetül engedjék meg, hogy e jeles nap alkalmával az OMBKE tagsága és vezetősége nevében magam is gratuláljak azoknak a kiváló szakembereknek, akik most átvehetik a gyönyörűen csillogó ezüst Szent Borbála-érmet; különösen azoknak, akik az egyesületben végzett munkájukkal is kiérdemelték ezt a kitiintetést. A jelenlévők és a kitiintetettek egy része nem tagja egyesületünknek, de számítottunk rájuk, és reméljük, hogy sikerül egyesületünket olyan vonzóvá tenni, hogy hamarosan őket is tagjaink között üdvözölhetjük. Jó szerencsét!”

Szent Borbála-napi ökumenikus istentisztelet

Az OMBKE budapesti szervezetei a hagyományokhoz híven tartották meg 2002. december 4-én a Szent Gellért-hegyi Sziklakápolnában a Szent Borbála-napi megemlékezését. A megjelent bányász és kohász kollégákat és hozzátartozóikat **Tasnády Tamás** okl. bányamérnök, a budapesti szervezet titkára köszöntötte, megemlékezést tartott **Martényi Árpád** okl. bányamérnök. **(képzünk)**. A szentmisét főtisztelendő **P. Imre Csanád** templomigazgató perjel úr, pálos-rendi szerzetes mutatta be.

Szaksztályunk helyi szervezeteinek Szent Borbála-napi megemlékezései

Az olajipari telephelyeken felállított Szent Borbála-szobrokat Füzesgyarmaton (Fő tér) és Szegeden (Oskola utca) a KFVSZ Alföldi Helyi Szervezete, Nagykanizsán (MOL Rt. HKTD nagykanizsai operatív egységeinek központja) a KFVSZ Dunántúli Helyi Szervezete koszorúzta meg.

(dé)

Selmecbányai Szalamander-ünnepség

(2002. szeptember 13.)

Az idei szalamander-ünnepséghez két fontos évforduló is kapcsolódott: 240 évvel ezelőtt alapították a Selmecbányai Akadémia első tanszékét; 110 éve alakult meg az OMBKE, és avatták fel a M. Kir. Bányászati és Erdészeti Akadémia új épületét. Az eddigieknél ünnepélyesebb keretek között megrendezett találkozók főbb eseményei:

• **„Hármas találkozó” konferencia:** A magyar, szlovák és lengyel bányászati egyesületek vezetői egyesületeik megalakulásának 110 éves évfordulójáról konferencia keretében emlékeztek meg, szeptember 12-én. **Prof. dr. Vladimír Vodzinszky**, a Szlovák Bányászati Egyesület elnökének megnyitója után **dr. Tolnay Lajos** tartott előadást, melyben méltatta az egyesület megalakulásának jelentőségét, és utalt a selmeci örökségből fakadó egyesületi feladatokra: „*az alapításkor kitűzött célokhoz képest feladatunk azzal a fontos feladattal bővült, hogy fokozott súlyt helyezzünk a Kárpát-medence bányász és kohász szakembereivel való összefogás ápolásá-*

ra, különösképpen azokéra, akik Selmecbánya szellemi örökségét vallják.” Beszédét a hallgatóság nagy tapsal fogadta. Ezt követően a társegyesületek vezetői és képviselői szólaltak fel.

• **Szakestély:** A hármas találkozót követően a szlovák bányászati egyesület szakestélyt tartott a Mikoviny Sámuel Szakközépiskolában, melyre a konferencia lengyel és magyar résztvevőit is meghívták.

• **A Honvéd szobor avatása:** szeptember 13-án délelőtt az Óvárban került sor az OMBKE választmányi tagok egyéni pénzádományaiából felújított – 1948-as honvédet ábrázoló – szobor ünnepélyes átadására (1.kép). **Dr. Tolnay Lajos** beszédét követően az Óvárban lévő múzeum igazgatóhelyettese, **Helena Švšková** és Selmec város polgármester-helyettese mondott köszönetet az egyesületi segítségért. **Bircher Erzsébet**, a soproni Központi Bányászati Múzeum igazgatója és **dr. Gagyi Pálffy András**, az OMBKE ügyvezető igazgatója nemzeti színű szalaggal díszített koszorút helyeztek el a szobor talapzatán, melyre magyar és szlovák nyelven a következő feliratot vészték: „Felújítva a 110 évvel ezelőtt Selmecbányán alapított Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület választmányi tagjainak adományából”.

(A felújításhoz pénzádománnyal járult hozzá: **Balázs László, Bács Péter; dr. Böhm József, Csaszlava Jenő, dr. Fazekas János, Fehér Ernő, dr. Gagyi Pálffy András, Gajdócsi János, Hajnal János, Hermann György, Jármái Gábor, Katkó Károly, dr. Katona Gábor, Kovács János, Kovács Lóránd, Kovácsics Árpád, dr. Kun Béla, dr. Lengyel Károly, Liptay Péter, Morvai Tibor, Ősz Árpád, dr. Pataki At-**

tila, Petrusz Béla, dr. Sándor József, dr. Sohajda József, dr. Szabó György, dr. Szabó József, Szilágyi Gábor, Szombatfalvy Rudolf, dr. Szűcs László, dr. Takács István, Tamaga Ferenc, dr. Tardy Pál, dr. Tolnay Lajos)

• **A selmeci professzorok sírjainak megkoszorúzása:** a szoboravatást követően megemlékezést tartottak a volt selmecbányai professzorok sírjainál: a felső evangélikus temetőben fekvő **Péchy Antal** sírjánál **Csath Béla** emlékezett „a legnagyobb bányászra” (2.kép), és **dr. Tolnay Lajos** koszorúzott; az alsó evangélikus temetőben **Puza Ferenc** emlékezett meg **Kerpely Antaltól** (koszorúzott: **dr. Lengyel Károly**), **Farbaky Istvánról** (koszorúzott: **Petrusz Béla**), és az erdész **Fekete Lajosról**, a római katolikus temetőben a Faller generáció nagynevű tagjára, **Faller Károlyra** emlékezett **Csath Béla**, koszorút helyezett el: **dr. Fazekas János** (3.kép). A koszorúzási ünnepség végén felhangzott a bányász, kohász és erdész himnusz.

• **A selmecbányai szellemi örökségről szóló deklaráció felolvasása és megszentelése:**

A koszorúzással egy időben zajló nyitóünnepségen (melyen megjelent **Rudolf Schuster** államelnök is) a Szent Katalin templomban magyar, német, szlovák és cseh nyelven felolvasták a Selmecbányáról elszármazott – de magukat Selmec örököseinek tartó – karok és főiskolák rektorai és dékánjai (köztük **dr. Böhm Ferenc**) jelenlétében a selmeci szellemi örökségről szóló nyilatkozatot, melyet megszenteltek. Ezt követően **dr. Kovács Ferenc** akadémikus, az OMBKE tiszteleti tagja, a Miskolci Egyetem tanácskezelő egyetemi tanára mondott ünnepi beszédet, latin nyelven. Az aláírók és a delegációvezetők részére

1. kép

2. kép

3. kép

Marion Lidner; Selmecebánya polgármestere a Kammerhof barokk termében fogadást adott.

• **Ünnepi választmányi ülés** szeptember 13-án délután az egyesület ünnepi nyílt választmányi ülést tartott az Akadémia 1982-ben felavatott „Erdész pavilonjában” (ma erdészeti szakiskola) abban a teremben, ahol 110 évvel ezelőtt kimondták az OMBKE megalakulását (4. kép). Az ülést **dr. Tólnay Lajos** elnök nyitotta meg, majd **Puza Ferenc** idézte fel 1892 eseményeit. **Dr. Dúl Jenő** az akadémia első tanszéke 240 évvel ezelőtti megalakulásának fontosabb állomásait elevenítette fel: 1762. október 22. udvari kamarai tanácskozás – az akadémia alapítását Mária Terézia „saját kezével megerősíti”; 1763. június 13. – K. k. Hofkammer-Decret alapján felállítják a „gyakorlati bányászati és kémiai”, első tanszéket **Nikolaus Jacquin** kinevezésével; 1764. szeptember 1. – megkezdődik az oktatás a Krecsmáry-házban; 1765. augusztus 13. – **Nikolaus Poda** vezetésével működni kezd a

4. kép

5. kép

Kamara-házban az akadémia második, „mechanikai és hidraulikai” tanszéke; 1770. április 3. – a bányászati („bányaművelési”) tanszék felállításával (élén **Ch. T. Delius**) megszületett a három tanszékes és három évfolyamos oktatási forma, az akadémia. Az ülést követően – az 1892. évihez hasonlóan – közös fotó készült a jelenlévőkről, majd előnkünk megkoszorúzták az épület falán lévő – és az OMBKE 1892. évi megalapítását megőrkítő – emléktáblát. A „bányászati és kohászati palota” lépcsőfeljáratánál elhelyezett – és az Akadémia megalapítását hirdető – márvány emléktáblánál **Kovács Árpád** főtitkár (5. kép) helyezte el az egyesület koszorúját. Az Akadémia 200 éves évfordulója alkalmából 1964. augusztus 24-én tartott emlékünnepeken felavatott – latin és szlovák nyelvű – emléktábla magyar szövegét **Csath Béla** olvasta fel (6. kép).

„A kétszáz év előtti Banská Štiavnica szabad királyi bányavárosban alapított Bányászati Akadémia emlékének 1763 – 1963.

1763-ban állították fel a legöregebb felsőfokú bányászati iskola első tanszékét, melyen **Jacquin N. L.** professzor 1764. szeptember 1-jén kezdte meg kémiai és kohászati előadásait. 1765-ben az iskola matematikai és hidraulikai, majd 1770-ben bányaműveléstani tanszéket s akadémiai rangot kapott. 1807-ben vezette be az Akadémia az erdészeti oktatást. 1919 elején az iskola elköltözött Banská Štiavnícáról.

Az emléktáblát az Akadémia alapításának 200. évfordulóján rendezett emlékünnepe alkalmával állították fel 1964. augusztus 24-én”

• **Szalamander-felvonulás** Az esti felvonuláson egyesületünk népes delegációját a kazincbarcikai bányász zenekar és mazsorett csoport vezette. Az egyesület jelvényét, zászlóit egyetemisták vitték. A szakosztályok zászlói alatt fegyelmezetten vonuló, nótáikat éneklő, csaknek 500 fős egyenruhás magyar csoportot a helyiek tapsa és tetszésnyilvánítása kísérte.

A Selmecebányára érkezett magyarok az ismertetett gazdag programon

6. kép

5. kép

kívül megtekintették az Óvárban lévő múzeumot, az OMM Öntödei Múzeum Kammerhofban megnyitott vendékiállítását is.

A budapesti csoport 14-én reggel indult haza. Útközben megtekintették Zólyom (Zvolen) várát, Korpona (Krupina), Besztercebánya (Banská Bystrica) nevezetességeit, Alsósztrégován (Dolna Strehová) a Madách Imre szülőházában lévő Madách Múzeumot (ahol megkoszorúzták a ház falán elhelyezett emléktáblát) és az író síremlékét. A határt átlépve, szakavatott idegenvezető mutatta be a földtani örökségünk gyöngyszemeként nyilvántartott, Európa Diplomás ipolytarnóci öslényparkot. Nem maradt ki a gazdag programból a világörökség részének nyilvánított Hollókő sem. A program összeállításáért köszönet illeti meg **dr. Gagyí Pálffy András** ügyvezető igazgatót, a kitűnő szervező munkáért **Gombár Jánosné**t, az útikalauz szerepét betöltő **Martényi Árpádot**, hogy ezt az ünnepi szalamandert a résztvevők számára még élménydúsabbá tették.

(Csath Béla)

12. Európai Bányász- és Kohásznap

(Arnoldstein, 2002. június 21-23.)

Az európai bányászok és kohászok hagyományos nemzetközi találkozóján az idén is számos tagtársunk vett részt Arnoldsteinben. A három ország (Ausztria, Olaszország és Szlovénia) határa közelében fekvő Karintia tarto-

mány sajátos helyzetére utalt a találkozó jelmondata: „Három ország – három nép – három kultúra” is. Arnoldstein körzetében évszázadok óta folyik bányászat. Csaknem hatvan – többségében már nem működő – arany-, ezüst-, ólom-, réz-, vas-, földpát-, grafit-, barnaszén-, magnezit-, antimon-, talk- stb. bánya található a térségben. Legismertebbek az ausztriai (Bleiberg), az olaszországi (Raibl) és a szlovéniai (Mežica) ólom-cinkércbányák. A magas hegyek közé szorult, máskor csendes kis alpesi városka e három napon Európa különféle részeiből érkezett, az adott ország hagyományait őrző egyenruhákba öltözött bányászok és kohászok népes seregével telt meg. A találkozón felléptek a térség népmű-

vészeti csoportjai és a delegációkkal érkező zenekarok. Az arnoldsteini Bányakápolnában a munkájuk során elhunyt bányászok emlékére szentmisét tartottak. A találkozó fő eseménye a csaknem 2500 résztvevő díszfelvonulása (Bergparade) volt, amikor is az ünnepség résztvevői zenekarok kíséretében zászlóikkal, jelképeikkel a kisváros főutcáján át a város szélén lévő Euro Nova ipari parkban felállított központi sátor előtti dísztribün elé vonultak. Az ünnepi menet élén haladó, **dr. Tóth Lajos** elnök által vezetett OMBKE-delegációt (**képink**) a közönség megkülönböztetett figyelmé és rokonszenve kísérte. A szakosztályok és helyi szervezetek zászlóival felvonuló 150 fős OMBKE-csoport volt a legnépesebb külföldi küldöttség. A találkozó résztvevőit a legmagasabb osztrák állami méltóságok köszöntötték: a Knappentag fővédnökei **dr. Thomas Klestil** államelnök, **dr. Wolfgang Schüssel** kancellár és **dr. Susanne Riess-Passer** kancellárhelyettes írásban üdvözölték a Knappentag résztvevőit, míg **dr. Jörg Haider**, Karintia tartományfőnöke bányászgyejenruhába öltözve tisztelgett az elvonuló küldöttségek előtt. **Dr. Jörg Haider** ünnepi beszédében hangsúlyozta a mai Európa gazdaságának és kultúrájának megalapozásában döntő szerepet játszó bányász- és kohászszakma jelentőségét, továbbá a szakmai és a helyi hagyományok ápolásának szükségességét. Ezt követően a felvonuló küldöttségek zászlóira az osztrák bányászhimnusz hangjai közegette emlékszalagot kötöttek.

A felvonulást megelőzően a

Knappentag szervező bizottságának vezetői (**Herbert Stabenow**, az Európai Bányász-Kohász Szövetség – FEMS – elnöke, **dr. Siegfried Pirklbauer**, az Osztrák Bányászati és Kohászati Egyesület elnöke, **Gerwald Steinlechner**, Arnoldstein polgármestere, **Franco Baritussio**, az olaszországi Tarvisio polgármestere, **Franc Stakne**, a szlovéniai Erna na Koroskem polgármestere, **Janez Praper**, a szlovéniai Mežica polgármestere, **Dipl.-Ing. Helmut Hribernigg**, a szervezőbizottság titkára a polgármesteri hivatalban fogadták a küldöttségek képviselőit. Itt a korábbi Knappentagot rendező OMBKE nevében **Tamaga Ferenc**, a Bányászati Szakosztály elnöke továbbadta a korábbi találkozók rendezőinek – többek között az OMBKE-nek – jelvényeivel díszített FEMS-zászlót az Osztrák Bányászati és Kohászati Egyesület elnökének, és a találkozót emlékére Szent Borbála szobrot ajándékozott Arnoldstein polgármesterének. Az OMBKE részéről **dr. Gagyi Pálffy András** ügyvezető igazgató köszöntötte a szervezőket. A 12. Knappentag emlékére minden résztvevő megkapta a találkozó jelvényét. A találkozóra Magyarországról utazók Vilachban, illetve a festői Vörthi-tó partján voltak elszállásolva. Többségük egy napos kirándulást tett Velencében, illetve meglátogatta a Klagenfurt közelében lévő Minimundus-t, ahol a világ híres épületeinek kicsinyített másai láthatók.

A Knappentag tanulságaként feltétlenül megemlítendő az a példaértékű törekvés, amit a Magyarországnál kisebb bányászattal rendelkező Ausztriában fordítanak a bányász- és kohász-emlékek, -hagyományok megőrzésére!

Az eddigi Európai Bányász-Kohász találkozók:

1965	Luisenthal	Németország
1966	Saarbrücken	Németország
1968	Esch sur Alzette	Luxemburg
1970	Forbach	Franciaország
1972	Leoben	Ausztria
1974	Berchtesgaden	Németország
1977	Ampflwang	Ausztria
1979	Rumelange	Luxemburg
1983	Forbach	Franciaország
1989	Lünen	Németország
1995	Balatonfüred	Magyarország
2002	Arnoldstein	Ausztria

(készült **dr. Gagyi Pálffy András** cikke alapján)

Debreczeni Márton bányamérnök emlékünnepe Erdélyben

A kalotaszegi Magyargyerőmonostoron, 2002. szeptember 7-én a helyi református egyházközség és a Debreczeni család szervezésében emléktábla-leleplezéssel és tájház-avatással egybekötött ünnepléssel emlékeztek meg **Debreczeni Márton** tudós bányamérnökről és költőről, születése 200. évfordulója alkalmából. Az eseményen megjelentek az erdélyi kulturális élet jeles személyi-

1. kép

ségei, vezetői, valamint a család Magyarországon és külföldön élő tagjai. Az emlékünnepe a szülőfalu ősi, középkori templomában istentisztelettel kezdődött (**Kun Attila** helybeli lelkes hirdetett ígét), majd **Bálint Árpád** ny. tanító köszöntötte az egybegyűlteket. Ezt követően **Debreczeni Márton** életéről, munkásságáról és emberi nagyságáról tartott előadást öccsének szépunokája, **Debreczeni-Droppán Béla** történész-levéltáros (1. kép). Az istentiszteletet követően a templomot övező cinteremben **Egyed Ákos** akadémikus, az Erdélyi Múzeum-Egyesület elnöke méltatta **Debreczeni Márton** életéről, majd leleplezte a reformkor jeles bányamérnök-feltalálójának emléktábláját.

Az emléktábla szövege:

Debreczeni Márton 1802–1851
A reformkori Erdély legnagyobb hatású
bányamérnökének,
feltalálójának, az utolsó jelentős magyar
eposz szerzőjének,
születése 200. évfordulójára állította:
Magyargyerőmonostor
református népe és a Debreczeni-család
2002.

Az emléktábla megkoszorúzása (2. kép) után került sor a közeli régi parókia kertjében kialakított **Debreczeni Márton Tájház** átadására. A tájház a Debreczeni család anyagi hozzájárulásával és a helybeliek munkájával született meg. A tájházalapítás gondolata még 1994-ben fogant meg a magyargyerőmonostoriak fejében, akik a jó másfélszáz évesre becsült egykori gabonást – megmentve a

2. kép. A megkoszorúzott emléktábla 2002. szeptember 7-én Magyargyerőmonostoron

3. kép. Debreczeni Zsolt a Debreczeni Márton Tájház avatásakor, kezében az általa a tájházunknak adományozott Debreczeni Márton képpel

4. kép

végző pusztulástól – áthozták a parókia udvarára. A tájház előtt a névadó Svájcban élő 74 éves úkunokája, **dr. Debreczeni Zsolt** mondott köszöntő beszédet, és egyúttal a múzeumnak adományozta az ünnepelt acélmetszetű képmását (3. kép). Ezután **Sinkóné Kalló Katalin**, a ház berendezője, a kalotaszegi népművészet nagy ismerője beszélt el a tájház létrejöttének történetét. A tájházavató beszéd után **Alföldi László** kolozsvári főkonzul a nemzeti színű szalag átvágásával megnyitotta a **Debreczeni Márton Tájházat**, ahol az ünneplők megtekinthették a régi kalotaszegi szobát, benne a monostori nép által összegyűjtött sok szép és értékes tárgyi emléket. A **Debreczeni Márton Emlékkünnep**a régi parókiaán, 80 fős, nagyon jó hangulatú díszebéddel ért véget.

A szülőfalu ünnepével befejeződött a **Debreczeni Mártonra** emlékező, az utóbbi másfél esztendő felölő évfordulós ünnepségsorozat. Az első megemlékezésre Debreczeni Márton halálának 150. évfordulója kapcsán került sor, az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület Történelmi Bizottságának

2001. március 6-án tartott ülésén. Ezen az ülésen született az a javaslat, hogy az OMBKE **Debreczeni Márton** születésének 200. és halálának 150. évfordulója alkalmából a 2001. február 1-jétől 2002. január 31-ig tartó időszakot nyilvánítsa **Debreczeni Márton Emlékévvé**

Ezt az egyesület választmány a 2001. május 3-án hozott határozatával meg is tette. Az emlékévbeli fő megemlékezésre az OMBKE 2001. november 8-án tartott, 90. küldöttgyűlésén került sor. Végül idén február 12-én, születése 200. évfordulóján az OMM

Öntészettörténelmi és Múzeumi Szakcsoportja is megemlékezett a nagy erdélyi tudós bányamérnökről. A felsorolt alkalmakkor **Debreczeni-Droppán Béla** tartott előadást szőpnagybátyja életéről és munkásságáról. **Debreczeni Márton** születésének 200. évfordulóját Erdélyben is méltóképpen megünnepelték. Az Erdélyi Múzeum-Egyesület szervezésében, Kolozsváron megrendezett ünnepség során, 2002. január 25-én koszorúzással egybekötött tudományos emlékülést tartottak. Az évfordulós ünnepségsorozat szülőfalujának, Magyargyerőmonostornak ismertetett szép ünnepével zárult.

(**Debreczeni-Droppán Béla**)

Tájékoztató a díszoklevélről

Az OMBKE 1988-ban magára vállalta, a díszoklevélre jogosult bányá- és kohómérnökök felterjesztését a jogutód Miskolci Egyetem Dékáni Hivatalához. Az érdekeltek létszáma mostanra a sokszorosára növekedett. 2002-ben már 222 fő felkutatását kellett elvégezni, és végül 94 főt tudunk díszoklevélre felterjeszteni. Tájékozt

atjuk mérnök kollégáinkat, hogy a 2003. évtől kezdve aranyoklevélre csak az egyesületi tagokat tudjuk központi- lag javasolni. Nem egyesületi tagoknak a vonatkozó rendeleteknek megfelelően, egyénileg kell igényüket az illetékes Dékáni Hivatalnak benyújtaniuk. (A kérelemhez oklevélmásolat, rövid szakmai életrajz szükséges.) A magasabb fokozatú díszoklevélre jogosultakat a jövőben is teljes körűen fogjuk kutatni és felterjeszteni. (Az oklevél keltétől számított 50, 60, 65, 70 év után jár arany-, gyémánt-, vas-, illetve rubinoklevél.)

A fentiek szerinti munkát továbbra is **Pálffy Gábor** aranyokleveles bányamérnök végzi. (Cím: 1122 Budapest, Maros u. 48. IV/ 2. , tel.: 1 355 3924 , ill. 06 20 430 8771)

Kérjük tagjainkat, hogy barátaikat, volt munkatársaikat tájékoztassák a változásról.

Az egyesület vezetősége

Arany-és gyémántdiplomás bányamérnökök

Szeptember 6-án vehették át díszoklevélüket a Budapesten végzett mérnökök – köztük **dr. Szebényi Imre** vegyészmérnök, ny. egyetemi tanár és **Auerswald János** tagtársaink – a Budapesti Műszaki- és Gazdaságtudományi Egyetemen.

„Fém - Por - Fény” Berkei Csaba fotóművész kiállítása (Budapest, 2002. december 5.)

Az OMBKE, a Kvarc-Ásvány Bányászati Ipari Kft. és a DUNA-FERR Lőrinci Hengermű Kft. támogatásával az Országos Műszaki Múzeum Öntödei Múzeumában rendezett kiállítást megnyitó **dr. Gagyi Pálffy András**, az OMBKE ügyvezető igazgatója megemlékezett Szent Borbáláról, a bányászok és kohászok védőszentjéről is. **Berkei Csaba** munkáit a fotóművész kortárs, **Marosvölgyi Gyula** építész mérnök és fotográfus mutatta be a közönségnek. A tárlatvezetést jó hangulatú, kötetlen baráti beszélgetés zárta. Sokan megtekinthették az Öntödei Múzeum időszakos kiállításait is.

(*dé*)

Virasztó József
1923–2002

Az olajbányászokat újabb veszteség érte: 2002. augusztus 24-én elhunyt **Virasztó József**. **Virasztó József** azok közé tartozott, akik nemcsak tanúi, de aktív részesei voltak a magyar olajbányászat születésének. 1923. január 23-án született a Budafapuszta melletti Szentmargitfalván. A család 16 gyereke közül Ő volt a legidősebb, és igen korán, már 13 évesen dolgozni kezdett a zalai erdészetnél, ahol már fuvarozott a születőben lévő zalai olajipar számára. 1942. május 14-étől pedig mint a MAORT alkalmazottja, maga is tevékenyen részt vett az olajipari munkákban. Kezdetben segédmunkás, majd fűrómunkás volt. A háború szele Őt is elsodorta: levontként 1945 áprilisában Bécsnél fogságba esett. Zaporozsjei fogságából 1948 októberében tért vissza, és ismét az olajiparban kezdett dolgozni, Kerettyén. Tehetsége, kitartása és szorgalma révén a szakmában gyorsan haladt előre. A fűrési szakmunkásból 1955-re már főfűrómester lett. Közben tanult, és Nagykanizsán technikus oklevelet szerzett. 1957-ben a kútjavítási szervezet helyettes vezetője lett. Ettől kezdve a kútjavítási tevékenységnek lett elkötelezett és nagy tudású szakembere. Mindazt az ismeretanyagot, melyet a tanulmányai során oktatóitól, a gyakorlatban a legelső fűrómérnökeiktől és főfűrómestereitől szerzett, páratlan érzékeléssel tudta hasznosítani mindennapi munkájában. 1968-tól nyudijba vonulásáig (1983. január 31-ig) a kerettyei kútjavítók első számú vezetőjeként irányította a berendezések műszaki tevékenységét és a rábizott szervezet munkáját. Aktív munkássága alatt feltárt és üzembe állított dunántúli szénhidrogénmezők szinte összes kútjának kiképzésében, javításában személyesen vagy az általa irányított berendezésekkel köz-

reműködött, de több éven át dolgozott az alföldi olaj- és gázmezőkben is. Szakmai tudásánál csak a szakma iránti hűsége, elkötelezettsége volt nagyobb. Embert próbáló nehéz munkája mellett arra is volt ideje, hogy a fiatal kezdő szakembereket tanítsa a szakmai ismeretekre, a munka szeretetére, a család és az adott szó megbecsülésére. Munkatársait, barátait minden lehetséges módon segítette. Közösségi, társadalmi feladatokat is vállalt és becsülettel ellátott: aktív tagja volt az üzem, a vállalat, a megye számos társadalmi, mozgalmi, közigazgatási szervezetének. Az OMBKE Kőolaj-, Földgáz- és Vízbányászati Szakosztálya tagjaként a helyi szervezet életében is hasznosan tevékenykedett, előadásokat tartott, rendezvények szervezésében vett részt. Tevékeny élete nyugdíjazása után sem tört meg. Munkatársaival nem szakadt meg a kapcsolata, a helyi önkormányzati testület tagjaként végzett közösségi munkát, és kiterjedt háztáji gazdaságot tartott fenn. Hasznos szakmai és közéleti tevékenységét 20 vállalati, társadalmi és állami elismerés, kitüntetés fémjelzi.

Munkájához tökéletes háttérrel biztosított a családja. 52 évig élt feleségével boldog házasságban, harmonikus összhangban nevelték fel lányukat és fiukat, örültek négy unokájuknak. A szerető család, a barátok, a volt munkatársak és jó ismerősei augusztus 30-án a báza-kerettyei temetőben kísérték utolsó útjára **Virasztó Józsefet**. Végző nyugalmat az első magyar olajmező közepén, abban a földben lelt, melynek a mélységei számára egykor munkát és boldogulást jelentettek. Olajos kollégái és barátai itt mondtak Neki utolsó Jó szerencsét!

(*Trombitás István*)

Hegyi Zsolt
1970–2002

Mélyen gyászoljuk **Hegyi Zsolt** olajmérnököt, aki fiatalon távozott közülünk.

A bányászok mindig minden nehézséghez úgy közelítenek, hogy azt valamilyen módon megoldják, most **Hegyi Zsolt** barátai mégis tanácstalanul roskadnak magukba, nem segít tudás, tapasztalat, akarat, jó szándék és az összefogás sem, mert bányásztársuk távozásával valami olyat értek meg, amit nem tudnak megoldani.

A Teremtő rövid életet, 32 évet szabott számára, amelyet azonban megtöltött értékkel. Ez kisugárzott a környezetére is, akik mindig szerettek Vele együtt lenni, együtt dolgozni, akiket mindig segített, és akiket formált.

Amikor 1984-ben, 14 évesen jelentkezett a Nagykanizsai Olajipari Technikumba, már akkor elkötelezte magát az olajbányászattal. Töretlen, termékeny tanulási időszak után, 1993-ban a Miskolci Egyetemről a szülővidéke, a Kiskunság visszacsábította dolgozni. Meg is maradt végig az Alföldön, a bányász-közösség tagjává vált, annak méltó munkásaként, alkotó tagjaként gazdagította ezt a közösségünket.

Megbízható, becsületes munkatársnak, mindenkin segítő barátunk ismerjük, aki ilyen fiatal korában szakmai és emberi tekintélyt szerzett magának, környezetének, vállalatának a jó felkészültségével, szorgalmával, kitartásával. Mérnökhöz méltóan híres volt az új, a legfejlettebb technika iránti örök nyitottságáról.

Mi, bányászok, örök harcunkat a természet közegében vívjuk, földhöz ragadt gyarló emberi elménk most mégis tiltakozik, és képtelen felfogni a végtelen természetbe való visszaköltözést. Tudjuk pedig, hogy egyetlen lehetőségünk a nem könnyű elfogadás, megbékélés, hittel vagy a nélkül felfogni azt, hogy fiatal kollégánk távozásával olyan dolog történt, ami változtat az életünkön.

Űr marad utánad Barátunk, nem is tudjuk, miképpen töltsük be. Talán nem is lehet teljesen betölteni, maradni fog egy rés, ami minket mindig **Hegyi Zsoltra** fog emlékeztetni. De e rést már nem is kell betölteni! A hű barát, munkatársa akarunk is emlékezni, mert itt hagyta a kézjegyet. Munkája gyümölcsei, egyéniségével együtt ott vannak, ott maradnak a kutakban, a mezőkön, eszközeinkben, a bányász kollektívában, hangulatainkban, anekdotáinkban, egyszóval az életben.

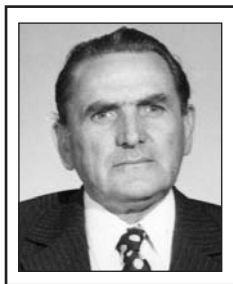
Most új feladat van, egy hosszú

ügyelet következik. Helyettesíteni kell Zsoltot a berendezéseinél és a dolgaiban. Megígérjük Neked kedves munkatársunk, Barátunk, hogy távollétedben mindenre odafigyelünk, amire tudjuk, hogy kényes vagy.

Ugye Zsolt, Te is odafigyelsz, és ve-lünk leszel egy kicsit az ügyelet alatt?

Bányásztársuk! Isten legyen Veled. Utolsó Jó szerencsét!

(*Szlávik Tibor*)

Nagy Lajos
1923–2002

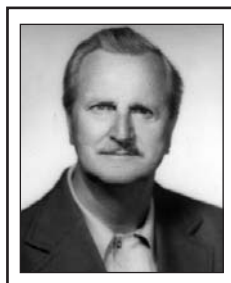
Ismét elvesztettünk egy tagtársunkat, egy kiváló bányász kollégánkat. 2002. május 13-án elhunyt **Nagy Lajos**, volt munkatársunk, barátunk.

Nagy Lajos 1923-ban bányászcsalád gyermekeként született a mai Izsófalva bányásztelepülésen. Nehéz, nélkülözésektől sem mentes gyermekora volt, mivel öt éves korában apja kivándorolt Kanadába, s a három gyerek nevelésének gondja édesanyjára hárult. Korán, 15 éves korában, napszámoként kezdett el dolgozni az ormospusztai bányánál. 1944-ben villanszerelői segédlevelet szerzett és 1949-ig a környék bányáiban dolgozott mint bányász, illetve villanszerelő. 1942–1952 között az Állami Műszaki Főiskola bányászati tagozatán szerzett bányaművelő szakmérnöki oklevelet. Téhetsége, mérhetetlen akaraterje és szorgalma eredményeként főiskolai tanulmányait kitüntetéssel fejezte be. A kőolajbányászattal kapcsolatos ismereteit a moszkvai Kőolajipari Főiskolán mélyítette el a Magyar Tudományos Akadémia aspiránsaként 1952–1957 között. Szakmai tevékenységét a lovászi kőolajmezőn kezdte, a kútjavítási üzem vezetőjeként. A mechanikai termelési módok széles körű bevezetése, a kúthozamok növelése érdekében alkalmazott rétegkezelések kivitelezése egyre nagyobb műszaki követelményeket támasztott a kútjavítási szakemberekkel szemben. A dolgozók a kútjavítási műveletek során tűz- és robbanásveszélyes kö-

zeggel kerültek közvetlen kapcsolatba, esetenként a nehezen megbazolázható rétegener-giával kellett megküzdeniük. Ezek a körülmények a magas színvonalú szakmai tudáson kívül a művelet minden percében koncentrált figyelmet, a technológiai előírások pontos, fegyelmezett végrehajtását követelték meg a dolgozóktól, a vezetőktől pedig a világos, egyértelmű utasítások kidolgozásán és kiadásán kívül azok végrehajtásának folyamatos szigorú ellenőrzését is. **Nagy Lajos** csaknem 56 éven át dolgozott ezen a felelősségteljes, feszültséggel kísért munkaterületen. Ilyen veszélyes, sokrétű és magas fokú szakmai ismereteket igénylő munka irányítása jó emberismeretet, munkatársaival szembeni nagyfokú bizalmat kíván a vezetőtől. Lajos barátunk mindezzel rendelkezett. A fiatal éveiben végzett nehéz fizikai munka megtanította a munkás tiszteletére, megbecsülésére és szeretetére. Munkatársai, az irányítása alatt dolgozók ezt a vezetési stílust őszinte tiszteletükkel és szeretetükkel viszonozták. 1970-ben az Országos Kőolaj- és Gázipari Tröszt biztonságtechnikai főosztályára helyezték, ahol 1983-ig, nyugdíjazásáig dolgozott. Ez a munkaterület volt a legalkalmasabb arra, ahol a szénhidrogén-bányászat legsokrétűbb tudását igénylő műszaki tevékenysége során megszerzett tapasztalatait hasznosíthatta. Ezt az iparág biztonságos munkavégzését elősegítő munkáját is a Tőle megszokott lelkiismeretességgel és szerénységgel végezte. Magas színvonalú, eredményes szakmai munkáját, valamint a közösség érdekében folyamatosan kifejtett önzetlen tevékenységét számos kitüntetéssel ismerték el.

Emlékét megőrizve mondunk Neki utolsó Jó szerencsét!

(*Cseh Béla*)

Kövály János
1920–2002

Kövály János okl. gépészmérnök 1920. június 15-én született Budapesten. Gépészmérnöki diplomáját 1955-

ben szerezte meg a Budapesti Műszaki Egyetemen. Első gyakorlóéveit követően, 1959-ben a dunántúli olajiparban helyezkedett el, ahol több évtizeden át – nyugdíjba vonulásáig – gépészeti szakterületen dolgozott. A lovászi kőolajmező gépészeti vezetőjeként ment nyugdíjba. Egyesületünknek 1971 óta volt tagja. Emlékét megőrizve mondunk Neki utolsó Jó szerencsét!

(*dé*)

Szabó Ferenc
olajipari gépészmérnök
1952–2002

A közelmúltban hunyt el **Szabó Ferenc** olajipari gépészmérnök, aki csaknem 20 éven át, 1972–1992 között dolgozott az olajiparban. A kiváló szakembertől, vezetőtől és baráttól a gyászszertartáson elhangzott búcsúbeszéddel köszönünk el.

„Kedves Feri!

Utolsó Jó szerencsét!-tel búcsúzunk hárman, azonban a bányásztársadalom egésze nevében: a jog- és lelki tanácsos, a mezei és vadászcimbora meg a volt igazgató. Mert most már tudjuk, itt hagysz bennünket. Nehéz felfogni, hogy mostantól eggyel kevesebbek leszünk. A váratlan üresség súlyát érzékeljük, az ilyen hirtelen távozás mindig fájdalmasabb.

Az olajkutatók számára megoldatlan kihívást jelentő, azelőtt mélyfúrásból soha nem látott elemi gőzkitörésről nevezetes Fábiansbestyén községben született 1952. november 25-én. Előbb Hódmezővásárhelyen, majd 1971-ben, Moszkvában folytatta tanulmányait. A szakmával azután olajipari gépészmérnök-ként találkozik a visszaérkezést követően Szeged-Algyőn 1976-ban, ahol akkortájt nagyon sok tennivaló volt. Magát nem kímélve állta a sarat az ambiciózus mérnök, amire szüksége is volt, hiszen akkor a cirill betű a diplomán már nem jelentett privilégiumot, látványos karriert. Be kellett állni a sor végére. Egyébként is a kezdő mérnök, de később, mint vezető is inkább megfontolt, alapos volt, mintsem hangosan látványos. Orosz nyelvtudásán kívül sikerrel használta angol nyelvismeretét. Amit tanult, azt kitűnően alkalmazta szakmai pályája során, bármely munkahelyén, ahol

megfordult, így a hazai mezőkön kívül a Közel-Keleten, de akár Londonban is.

Már fiatal mérnökként észre kellett venni, tekintélyt szerzett. Szálas termete ellenére azonban „felnevezett az emberre”, tisztelte a tudást felettes és beosztott munkatársban egyaránt. Az olajipar ranglétráján biztosan, de egyesével haladt: sikerei eredményeként 1981-ben Szolnokra, a központba kerül, az életkorához aránytalanul súlyos felelősséget jelentő gépészet-vezetői beosztásba. Bár a fűrészes-berendezések terhelése abban az időben rendkívüli, a gépek zavartalanul működnek mind belföldön, mind az akkori nemzetközi versenyszféra illesztésében, Irakban, 1982-83-ban, igazolva a „főgépész” felkészültségét.

1985-ben pályát vált, pályázat útján Szabó Ferenc lesz Budapesten, az OKGT-központban az olajipar logisztikai leányvállalatának műszaki igazgatója. Hamarosan kiderül, hogy érzelme van ehhez a területhez, jóllehet az újonnan megjelent és közutálatot kiderített fogalom szerint „válságmenedzselés” is feladata lesz itt. Főnökeit önállóságával lepi meg, egyre összetettebb feladatokat vállal, cége sikeres. Jól kamatoztatja közgazdasági ismereteit. Világbanki hitelfinanszírozás alapján rálátása lesz, és felelősség köti az ipar valamennyi kiemelt fejlesztési programjához. Nem életművész, nem zavarja, ha mások esetleg kihasználják; ha több munkával is, de végül karriert formál. Alaposan, szorgalommal, mások számítás nélküli megbecsülésével, problémáikkal való azonosulással építkezik.

Az olajipar aranykora után, a nyolcvanas évek végén a gazdasági folyamatok egyre összetettebbekké váltak, a változó stratégiák áttekinthetetlenekké. Nem várta meg a viharokat, a fűrészes-gépész, anyag- és szolgáltatásvezető, logisztikai specialista, szürke eminenciásként kitért. 1992-ben, csendben megvált az olajcégtől, de maga mögött nem égette fel a talajt. Míndezek után nem meglepő, hogy sikeres volt Londonban is, északkelet-európai gyökereit jól hasznosította.

A privatizáció előrehaladtával, a kilencvenes évek közepétől az elbi-

zonytalanodás őt sem hagyja érintetlenül, de Szabó Ferenc, az üzletember azon nagyon kevesek közé tartozott, akik a mai felfordult világban, magánvállalkozóként is megállták a helyüket.

Pedig kegyetlenül nehéz évek jöttek. Dédelgetett kislányát a tudás-szomj Spanyolországba szakította, és váratlanul elment Tánya, a házastárs, partner és az olajos berkekben elismert üzlettárs. A történelemből és a szépirodalomból ismert orosz arisztokrácia vonásait idéző személyhez való kötődése elszakíthatatlannak bizonyult. Életében ez az első olyan megpróbáltatás, amelyen nem tudott úrrá lenni. Vélhetően deficitet érzett, bár szeretetben sohasem használt mércét. Hiányérzetről nem beszélt, egyébként is bőkezű volt, mindig többet adott, mint kapott.

HAZAI HÍREK

Tudományos konferencia az MTA MAB rendezésében

(Miskolc, 2002. november 12.)

Igen nagy érdeklődés kísérte az MTA miskolci székházában „A Kárpát-medence bányaegészségügyének története és az újabb kutatási eredmények” témában megrendezett konferenciát. A megjelenteket **dr. Kovács Ferenc** az MTA rendes tagja üdvözölte, a konferenciát **prof. dr. Ungváry György** nyitotta meg. A tanácskozás két szekcióban folyt, a következő témakörökről:

I. szekció – Bányaegészségügy-történet (szekcióelnök: **prof. dr. Ungváry György**)

„A Kárpát-medence bányászatának kezdetei, az első bányakórház, a társ-ládák kialakulása és a bánya-pénztárak a XX. sz. elejéig”

„A bányatárs-ládák és társ-pénztárak jogi szabályozásának és hatósági felügyeletének története és tapasztalatai”

„Bányaegészségügy, bányászegészségügy a középkori Magyarországon”

„A bányaegészségügy két világháború közötti szlovákiai helyzetéről, szervezetéről és történetéről.”

„A selmeci bányorvosok a XX. század elejéig.”

Nem tudott igazán könnyedén, nagyvonalúan élni, igaz nem is törekedett arra. Talán csak a legutolsó napokban, bár érezte, valószínűleg tudta is, hogy késő. Megkívánt a kórházi ágyon egy korsó habos sört, pezsgőt hosszú pohárból, de ez már alig fogyott...

Betegágyán háborzongatóan, torokszorítóan világosan fogalmazott a közeli és elkerülhetetlen végről, amire igazán felkészülni nem is volt ideje. Ugyanakkor nem hagyott maga mögött rendtelenséget, hiszen egész életét, baráti kapcsolatát a rendszeret jellemezte. Ezért is fájóbb most az úr, nehéz mondani utolsó Jó szerencsét! — béke poraira.”

A család ezúton is szeretné kifejezni köszönetét valamennyi volt barátnak, munkatársnak, ismerősnek, akik gyászában osztozva megjelentek a búcsúztatáson és a szertartáson.

(Dr. Szabó György)

„Foglalkozási légzőszervi betegségek a magyar bányászatban a XIX. és XX. században.”

„A szilikózis elleni védekezés története a hatósági előírások változásának tükrében.”

„Szemelvények a bányaegészségügy hazai kutatásából a XX. század második felében.”

II. szekció – Újabb kutatási eredmények (szekcióelnök: **prof. dr. Tígyi József**)

„A váltóműszak élettani hatásai a MOL Rt.-nél végzett felmérések alapján.”

„Szemléletváltozás a radon-expozíció értékelésében.”

„Radon-expozíció bányák munkahelyi környezetében.”

„Uránbányászok retrospektív citogenetikai vizsgálata.”

„Hazai uránbányászok epidemiológiai vizsgálata.”

„Uránbányászok specifikus szakvizsgálatai.”

„Bányászok mozgásszervi szűrővizsgálata 2000–2002.”

„Bányamentők orvosi alkalmassági vizsgálata.”

„A bányászatban végzett fiziológiai mérések eredményei és a hasznosítás lehetőségei.”

„Munkahelyi fiziológiai mérések a mecseki feketeköszén-bányászat vándorulóiban.”

„Foglalkozás-egészségügy a XXI. század kezdetén.”

(de)

Bányászati szakmai tanácskozássorozat

A Magyar Bányászati Szövetség az „EU-csatlakozás és a bányászat” címmel szakmai tanácskozássorozatot indít a bányászati tagvállalatok és vállalkozások felkészítésének segítésére. Az érintett szakemberek első alkalommal ez év szeptember 25-én folytathattak eszmecsere-t a vitaindító előadásokat követően, a Gazdasági és Közlekedési Minisztériumban tartott tanácskozáson. A következő vitaindító előadások hangzottak el:

– „A bányászat helyzete, az EU-csatlakozás és a bányászati jogharmonizáció időszerű kérdései” (**Dr. Esztó Péter**, a Magyar Bányászati Hivatal elnöke.)

– „A bányászat társadalmi megítélésének helyzetértékelése, a továbblépés stratégiai lehetőségei” (**Rátky György** és **S. Takács Zsuzsanna**, a Rátky és Tsai Kft. ügyvezetői.)

Podmaniczky-díjat kapott a MOIM

A jelenleg több, mint 250 tagegyesületet tömörítő Város- és Faluvédők Szövetsége (Hungaria Nostra) alapvető feladatai közé tartozik, hogy minden év nyarán – a mozgalmat fémjelző várospolitikus, **István Podmaniczky Frigyes** a Fővárosi Közmunkák Tanácsa egykori alelnökének születésnapján – találkozóra hívja tagegyesületeit. A találkozók alkalmával a településvédelem és -fejlesztés, környezetvédelem és -szépítés, településfejlesztés, nemzeti kulturális örökségünk, a közösségek helyzete aktuális kérdéseivel foglalkoznak, beszámolnak az eddig végzett munkáról és az elért eredményekről, valamint ajánlásokat fogalmazznak meg a következő évi tevékenységre vonatkozóan. A 2002. évi találkozónak Debrecen adott otthont. A Város- és Faluvédők XXI. Országos Találkozóján a tanácskozáson és a tapasztalatcserén kívül sor került a kiemelkedő teljesítményt nyújtók munkájának elismerésére is. A díjazottak között volt a Magyar Olajipari Múzeum is (1. kép). A „hazánk épített öröksége megővésében végzett kimagasló munkájáért” adományozott **Podmaniczky-díjat** (2-3. kép) a MOIM a következőkért kapta: „Az 1969-ben alapított Múzeum fő feladata a

1. kép

2. kép

3. kép

magyarországi szénhidrogénipar és a vízbányászat tárgyi, írott és képi emlékeinek gyűjtése, őrzése, feldolgozása, közkincsé tétele. E fő feladatok mellett azonban már hosszabb ideje foglalkozik az ipari építészeti emlékeinek megővésével. Jelentős szerepet vállalt a nagykanizsai, a bázakerettyei és a lovászi MAORT-lakótelepek védelmének megszervezésében, együttműködve az ott

dolgozó önkormányzatokkal, civil szervezetekkel. Törekszik az országban létező artézi kutak kútszobrainak feltérképezésére és védelmük megszervezésére. Folyamatosan együttműködik a településvédelem területén tevékenykedő civil szervezetekkel, segíti munkájukat. Az „Értékmentő” c. lap megjelenésének a lap alapításától (anyagiakkal mérve is jelentős) segítője.”

Magyarok a réz hazájában, Ciprus bányászata (MOIM kiállítás, Zalaegerszeg, 2002. november 8.)

Nem mindennapi élményben volt részük az 1972-74 között Cipruson dolgozó magyar kutatók és bányamérnökök (**Benke István**, **dr. Kun Béla** és **dr. Molnár József**) hivatalos és személyes

dokumentumaiból, tárgyaiból, ásványgyűjteményeiből összeállított kiállítás megnyitására érkezett vendégeknek. Ugyanis a kiállítást **Antonis Grivas**, a Ciprusi Köztársaság Nagykövetségének ideiglenes ügyvivője nyitotta meg. A vendégeket köszöntő **Tóth János** igazgató elmondta, hogy **Antonis Grivas** 35 kilónyi, Ciprusról származó értékes kőzetet hozott magával, amit a múzeumnak adományoz. Ezzel jelentősen bővül

a múzeum meglévő ásvány- és kőzetgyűjteménye. **Benke István** okl. bányamérnöknek a ciprusi bányászat történetéről és a magyar szakemberek ciprusi tevékenységéről tartott előadását érdeklődéssel hallgatták a vendégek.

A reálértelmiség felkészítése az európai uniós csatlakozásra

(Konferencia. Budapest, 2002. november 14.)

Az MTESZ Szövetségi Tanácsának, tagegyesületeinek és területi szervezeteinek közreműködésével, a Külügyminisztérium, a Gazdasági és Közlekedési Minisztérium, valamint az Ipar Műszaki Fejlesztésért Alapítvány támogatásával rendezett konferenciasorozat záró eseményén a következő előadások hangzottak el:

– Magyarország tagfelvételi helyzete, az EU-csatlakozási tárgyalások állása (**dr. Balázs Péter**, a Külügyminisztérium Integrációs és Közgazdasági Államtitkárságának vezetője).

– Magyarország felkészültsége az országjelentés tükrében (**Thomas Glaser** tanácsos, EU Európai Bizottság).

– A mezőgazdaság feladatai és problémái hazánk EU-csatlakozásának küszöbén (**dr. Szanyi Tibor** politikai államtitkár, FVM).

– A magyar agrárium felkészítése az EU-csatlakozásra (**dr. Szerdahelyi Péter** helyettes államtitkár, MH).

– „A reálértelmiség felkészítése az európai uniós csatlakozásra” országos konferenciasorozat tapasztalatai (**Szegner László**, az MTESZ szakmai igazgatója, az EU-Bizottság tagja).

– Az MTESZ szerepe és tervei a reálértelmiség további felkészítésében az európai uniós csatlakozásra (**dr. Zettner Tamás** az MTESZ elnöke).

MTA BTB hírek

Az MTA Bányászati Tudományos Bizottsága ez évi utolsó ülésére november 27-én került sor Budapesten, a Kő és Kavicsbányászati Kft. székházában. A meghívottak a következő napirend szerint tanácskoztak:

– „Gondolatok a nemfémes ásványi nyersanyagok ásványvagyony-nyilván-
(folytatás a 136. oldalon)

KÖSZÖNTÉS

Születésnapjuk alkalmából tisztelettel köszöntjük Tagtársainkat:

a 75 éves

Erdős Imre
okl. gépész-
mérnököt

Forgács János
távközlési
technikust

dr. Juhász József
okl. mérnököt,
geológust,

dr. Vida Miklós
okl. gépészmér-
nököt, a műszaki
tud. doktorát, ny.
egyetemi tanárt

a 70 éves

Hencz László
okl. olajmér-
nököt

Somlai Ferenc
okl. geológust

Kívánunk mindnyájuknak további erőt, egészséget és Jó szerencsét!

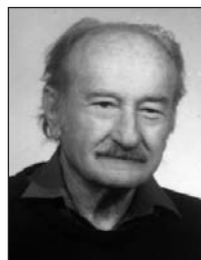
* * *

Köszöntjük a bányamérnöki oklevelük megszerzésének 60. illetve 50. évfordulóján

Auerswald János

okl. gyémántdiplomás gépészmérnököt

1914. október 8-án született Mádton. Kassán járt középiskolába, egyetemi tanulmányait Prágában kezdte és Buda-

pesten, a Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetemen fejezte be 1942-ben. 1942-ben lépett a magyar olajipar szolgálatába. Eredményesen tevékenykedett a ha-

zai földgáz-előkészítési és -feldolgozó üzemek tervezésében, megépítésében és üzemeltetésében, különféle posztokon. 1960-ig a Dunántúlon dolgozott, a lovászi gazolintelep üzemvezetője volt, amikor Budapestre helyezték át. Budapesten részt vett az országos gázprogram kidolgozásában. 1963-tól a Kőolaj- és Gázipari Tervező Vállalat (később OLAJTERV) állományában a nagyléptékű kőolaj- és földgázüzemek tervezésében és kivitelezésénél hasznosította zalai tapasztalatait. Az OLAJTERV osztályvezetőjeként ment nyugdíjba, 1977-ben. Egyesületünknek 1967-től tagja.

Kassai Lajos

okl. gyémántdiplomás bányamérnököt

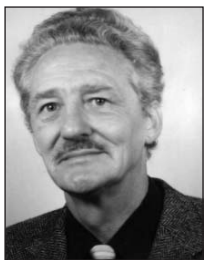
Kassai Lajos
okl. bányamérnök
1918. november
22-én született a
V a s - m e g y e i
Náraiiban. Bányamérnöki oklevelének megszerzését

követően 1942. március 1-jén állt munkába a MAORT-nál. Szakmai pályafutása átívelt a szénhidrogénipar számos területén. Ifjú mérnökként a dunántúli szénhidrogén-termelésben különféle beosztásokban dolgozott: termelési mérnök, majd termelési vezető Lovásziiban, a MAORT termelési felügyelő-helyettese, majd termelési osztályvezető Nagykanizsán, 1951-1952 között a Lovászi Kőolajtermelő Vállalat főmérnöke. 1953-tól Budapestre helyezik, ahol a MASZOLAJ termelési osztályvezetőjeként, majd az Energiaügyi Minisztérium műszaki osztályvezetőjeként, a Kőolajipari Tröszt fősztályvezetőjeként tevékenykedik. Ezt követően az iparág műszaki fejlesztési és tudományos tevékenységének irányításával foglalkozik. 1967. július 1-jétől 1979-ben történt nyugdíjazásáig az OGIL termelési igazgatóhelyettese. Szakmai publikációs tevékenységét számos szakkikk,

hazai és külföldi előadás jellemzi, szak-könyvek, értelmező szótár, illetve lexikon társszerzője. A BKL Bányászat c. folyóirat szerkesztőbizottságának 1954-től tagja. Az önállósodott Kőolaj és Földgáz c. szaklap szerkesztőbizottságának 1967-től tagja, 1978 és 1994 között a lap kinevezett, 1999-ben pedig megbízott felelős szerkesztője, jelenleg a szerkesztőbizottság elnöke. Egyesületünknek 1942 márciusától tagja.

dr. Belházy Tivadar

okl. aranydiplomás bányamérnököt

1928. március 13-án Pesterzsébeten született. Az egyetem elvégzése után 1956-ig a MASZOLAJ mérnökeként dolgozott. 1956 október után külföldön (Franciaország, Gabon, Tunézia, Algéria, Németország, Ausztria) folytatta műszaki tevékenységét. 1972-ben Aachenben egyetemi doktorátust szerzett. Számos cikket publikált a német szaklapokban, a talajhő és réteghő hasznosításának témájában írt tanulmányokat, a Földgáztávvezetésekről című könyve 1972-ben, Bécsben jelent meg. Több szemináriumot tartott a Magyar Tudósok Nemzetközi Kongresszusán, 1989-ben Budapesten.

dr. Bognár János

okl. aranydiplomás bányamérnököt

1922. március 31-én Jászkiséren született. Pályáját a Magyar-Német Ásványolaj Rt. (MANÁT) fűró-mestereként kezdte, majd üzemvezető-helyettesként irányította az alföldi kutatófúrásokat. 1945-50 között az Iparügyi Minisztérium tisztviselője. 1952-ben szerzi meg bányamérnöki oklevelét, ezt követően tanársegéd, adjunktus és docens a miskolci Nehézipari Műszaki Egyetem Olajtermelési Tanszékén. Oktatási tevékenysége mellett 1956-58 között Kínában dolgozott olajkutató mérnökként. 1976-ban szerzett egyetemi doktorátust. Egyesületünknek 50 éve

tagja. Szakmai és egyesületi tevékenységét számos kitüntetéssel ismerték el.

Hoznek István

okl. aranydiplomás bányamérnököt

1929. február 21-én Diósgyőrben született. Egyetemi tanulmányait követően olajkutató (fűró) mérnökként dolgozik Mezőkeresztesen, Újfalu-ban, Bázakeretytyén és Nagylengyelben. Az OKGT budapesti központjába kerülve, a fűrási főosztály munkatársa lesz. 1978-86 között főmérnök az OBF-nél. 1986-90 között (nyugdíjazásáig) az SZKFI fűrástechnikai főosztályának tudományos munkatársa. A BKL Kőolaj és Földgáz c. szaklapban több publikációja megjelent, a lap szerkesztőbizottságának 1972-től tagja.

Klaffl Gyula

okl. aranydiplomás bányamérnököt

1928. április 11-én született Celdömölkön. Szakmai pályáját a dunántúli olajmezőkön kezdte, Lovászában üzem-mérnökként dolgozott 1957-ig. Innen a budapesti Kőolajipari Trösztbe (majd OKGT-be) kerül, ahol 1989-ig, nyugdíjba vonulásáig főelőadóként tevékenykedett. Az OMBKE-nek óta tagja, 1957-63 között szervezőtitkára volt. Munkásságát számos kitüntetéssel ismerték el.

dr. Szabényi Imre

okl. aranydiplomás vegyész mérnököt

1930. április 3-án Pécsen született. Vegyész mérnöki oklevelét 1952. július 2-án védte meg jeles eredménnyel. Az Országos Tervhivatal vegyipari osztályán kezdett el dolgozni, majd 1952 novemberétől a Tudományos Minősítő Bizottság aspiránsa a BME kémiai tech-

nológia tanszékén, ahol Varga József akadémikus mellett tevékenykedett. Kutatási eredményei alapján 1957-ben a kémiai tudomány kandidátusa, 1978-ban pedig a kémiai tudomány doktora lett. 1955-től folyamatosan a BME-n tevékenykedik: tanársegéd, adjunktus, docens, egyetemi tanár, dékánhelyettes, megbízott dékán, tanszékvezető. Másodállásban a felsőoktatási tudomány-szervezés vezető beosztású tanácsadója, a posztgraduális környezetvédelmi szakmérnöki és a graduális környezetmérnöki képzés kidolgozója és megszervezője. 1966-tól nyugalmazott egyetemi tanárként több egyetemen oktat, számos hazai és külföldi tudományos szakmai szervezet, egyesület, bizottság tagja, ill. elnöke. Tudományos munkásságát 7 könyv, 185 publikáció, 27 egyetemi jegyzet és 10 szabadalom fémjelzi. Számos kitüntetéssel ismerték el, legutóbb 2002-ben a Felsőoktatási díjat és a Széchenyi-díjat. Egyesületünknek 1973 óta tagja.

Zsóka István

okl. aranydiplomás bányamérnököt
okl. bányaiipari gazdasági mérnököt

1928. október 10-én született Bernecebarátiban. Olajmérnöki diplomáját a soproni Műszaki Egyetemen szerezte 1952-ben. Egyetemi tanulmányait követően a MASZOLAJ Rt. Alföldi Mélyfúró Vállalatnál Mezőkeresztesen dolgozott fűrómérnökként 1954-ig. 1954-55 között Budapesten az OTH műszaki fejlesztési főosztályán, majd 1956-57 között a Bányaműszaki Felügyelőségen dolgozott. 1957-től ismét közvetlenül a kőolajiparban dolgozik, a Kőolajipari Tröszt, majd az OKGT Szerkezetkutató Sekélyfúrási Üzemében Egerben fűrómérnök, később üzemvezető. 1963-68 között az OKGT-ben, 1968-89 között az OGIL-nél (majd SZKFI-nél) előbb vezető mérnökként, osztályvezetőként, majd főosztályvezetőként fűrási műszaki- és eszközfejlesztéssel foglalkozik. Az SZKFI fűrási főosztály vezetőjeként ment nyugdíjba, 1989-ben. Számos találmány kifejlesztése és az első magyarországi kőolajipari zseb-könyv összeállítása fűződik a nevéhez. Az egyesületnek 1967 óta tagja.

(a szerk.)

(folytatás a 134. oldalról)

tartási rendszeréről” (előadó: **Horányi István** igazgató).

– „Új módszer a szilárdásványi nyersanyag-telephelyek ásványvagyonának kiszámítására” (előadó: **Bárdossy György**, az MTA rendes tagja).

– Beszámoló a legújabb bizottsági eseményekről (**Lakatos István**, a BTB elnöke).

A BTB állandó meghívottjainak megválasztása. Munkabizottságok felállítása (**Takács Gábor**, a BTB titkára).

(de)

XXV. Nemzetközi Olajipari Konferencia és Kiállítás

(Balatonfüred, 2002. október 10-12.)

Az OMBKE Kőolaj-, Földgáz- és Vízbányászati Szakosztálya a csaknem 40 éves múltja visszatekintő, nemzetközi rangú szakmai konferenciasorozatának 25. rendezvényét ez év októberében a patinás Balaton-parti város, Balatonfüred „Hotel Annabella” szállodájában tartotta.

„A szakmai együttműködés fontossága a harmadik évezred küszöbén” mottó jegyében szervezett, kiállítással egybekötött konferencia legfőbb célját **Ősz Árpád**, a KFVSZ elnöke a következőképpen fogalmazta meg, a jelentkezési felhívásban közzétett üzenetében:

„A kedvezőtlen külső körülmények ellenére ugyan jelentősen növekedett a jövedelmezőség nemcsak az olajtársaságokon belül, de a kapcsolódó partneri ágazatokban is, a harmadik évezred mégsem ígér könnyű éveket. A jövő sikere abban rejlik, hogy késedelem nélkül megismerjük és alkalmazzuk a kor technológiai vívmányait. Az ezt célzó eszmecserehez kíván a XXV. Nemzetközi Olajipari Konferencia és Kiállítás – mint eddig is – fórumot biztosítani Európa eme mozgalmas térségében.” A MOL Rt. támogatásával, az MGE, az MHT, az SPE és a helyi önkormányzat közreműködésével létrejött rendezvényen 51 hazai és 19 külföldi cég képviselőjében megjelent 260 szakember tanácskozott az aktuális szénhidrogén-bányászati kérdésekről, 11 kiállító (7 hazai és 4 külföldi) mutatta be termékeit és szolgáltatásait. Az ünnepélyes megnyitón **Ősz Árpád**,

az OMBKE KFVSZ elnöke köszöntötte a megjelenteket. Ezt követően a következő plenáris előadások hangzottak el:

• EU-csatlakozás, piacnyitás és a szénhidrogénipar – **Mosonyi György** vezérigazgató, MOL Rt.

• A magyar gázipar és a piaci liberalizáció – **Hatvani György** helyettes államtitkár, Gazdasági és Közlekedési Minisztérium.

• A Magyar Geológiai Szolgálat szerepe a szénhidrogén-kutatásban – **Dr. Farkas István** főigazgató, Magyar Geológiai Szolgálat.

Felkészülés a gázpiac liberalizációjára – **Benkóczy Péter** vezető főtanácsos, Magyar Energia Hivatal.

A kiállítást **dr. Szabó György**, az OMBKE alelnöke nyitotta meg.

A konferencia résztvevői négy szekcióban tanácskoztak, ezek:

„K” szekció: Kutatás-mezőfejlesztés
„T” szekció: Kőolaj és földgáztermelés-művelés

„G” szekció: Föld alatti gáztárolás – gázpiac

„V” szekció: Távvezetési szállítás – üzemeltetés.

A „K” szekcióban **Boncz László**, a MOL Rt. CH-kutatási szakértője, **Cziczlavicz Lajos**, a MOL Rt. technológiai tervezésének vezetője elnökölt. Az elhangzott 18 előadás (melynek felét külföldi előadó tartotta) első sorban a hőbányászat, a fűrófolyadékok, adalékanyagok, fűrási analitika, kútkiképzési rendszerek témaköreit tárgyalta.

A „T” szekcióban **Palásthy György**, a MOL Rt. operatív művelés-elemzés irányítási vezetője és **Jármai Gábor**, a MOL Rt. nagykanizsai gáztermelési vezetője elnököltével elhangzott 16 előadásból 5 előadást külföldi szerző tartott meg. A szekcióban fő hangsúlyt az olaj- és gáztermelés fokozására alkalmas különféle kihozatalnövelő eljárások, valamint a szénhidrogén-bányászat biztonsági, egészségvédelmi irányítási rendszere, valamint a munkahelyi kockázatok meghatározása, elemzése és kezelése témái kapták.

A „G” szekcióban 10 hazai szakember számolt be a föld alatti gáztárolás gazdasági, technikai és piacpolitikai kérdéseiről. Az elnöki tisztet **Holoda Attila**, a MOL Rt. termelési igazgatója töltötte be.

A „V” szekcióban hangzott el a legtöbb, szám szerint 22 előadás, melyből

háromat külföldi előadó tartott. A szekcióüléseken **Szenmelveisz Zoltán**, a MOL Rt. földgázüzletének ügyvezető igazgatója, **Szerényi Béla**, a MOL Rt. üzemeltetés-fejlesztési vezetője és **Vörös László**, a MOL Rt. földgázszállítási vezetője elnökölt. Frekvenciált témák voltak: a távvezetékek mérési irányítási rendszerei, a távvezetési kompresszor-állomások üzemeltetése, távvezérlésű irányítása, gáz- és olajszállító rendszerek üzemeltetési biztonsága, gázátadó állomások hatékony üzemeltetése.

A folyamatosan nagy érdeklődéssel kísért előadásokat hozzászólások, viták, majd a szekcióelnökök értékelései követték.

A konferencia résztvevői – az eddiegtől eltérően – csak az előadások kivonatát kapták kézhez írásos formában, a teljes anyagról CD készült.

A konferenciához kapcsolódva tartotta meg az SPE Magyarországi Tagozata soros ülését október 10-én.

(A konferencia szakmai programja megtekinthető www.montanpress.hu címen. Az előadások anyaga megkapható a Montan-Press Rendezvényszervező, Tanácsadó és Kiadó Kft.-nél.)

(de)

November 3. a Magyar Tudomány Napja

Széchenyi István 1825. november 3-ai országgyűlési felszólalásában teljes éves jövedelmét egy magyar tudós társaság, az akadémia alapítására ajánlotta fel. Ennek emlékére és tiszteletére nyilvánították november 3-át a Magyar Tudomány Napjává, s ezt évről évre rendezvénysorozattal ünneplik meg. Az idei Magyar Tudomány Napja központi rendezvényére az MTESZ budapesti székházában került sor, november 8-án. A szép számban megjelent ünneplőket **dr. Zettner Tamás**, az MTESZ elnöke köszöntötte. Az elnöki tisztet Ő és **prof. dr. Berta István** töltötte be. Az ünnepi előadást **dr. Kroó Norbert** akadémikus, az MTA főtitkára tartotta, „Tudomány – oktatás – műszaki fejlesztés” címmel, s ehhez ismert szaktekintélyek fűztek kiegészítő előadást. Felkért hozzászólók voltak: **dr. Detrekői Ákos** akadémikus, a BMGE rektora (felsőoktatási témában), **dr. Heszy László** akadémikus, Szent István egye-

tem (tudomány témában) és **dr. Kál-mán Alajos** akadémikus, az MKE elnöke (műszaki fejlesztés témában). A központi előadás és rendezvény motói: „A XXI. század kihívásai”, „Az EU-csatlakozás feltételrendszere”, „A magyar szakmai nyelv művelése”.

(d)

Egy előadás utóélete

Az Erdélyi Magyar Műszaki Tudományos Társaság Bányász-Kohász-Földtan Konferenciáján (Kolozsvár, 2000. március 17–19.) elhangzott egy előadás: „**Id. Ősz Árpád** – Az első magyarországi földgázkitörés”. Ennek az előadásnak az anyaga megjelent a BKL Kőolaj és Földgáz 2002/1-2. szám 3–9. oldalán. Az előadást meghallgatta **Magyar György Károly** Marosvásárhelyről, az SC GEME-

LIMPEX SRL. magyar mérnöke (látható az egyik fényképen). A következő napokban kiment Kissármás-ra, és lefényképezte az előadásban szereplő Kissármás-2 kutat. Ha a fényképeket összevetjük a cikkben található 12. és 13. ábrával, láthatjuk, hogy az 1910-ben Hermann Miksa által megtervezett és a Schlick-féle Vasöntöde és Gépgyár által kivitelezett kútelzárófej szinte változatlan formában és teljes épségben – 90 éve! – még mindig a kúton van. Ez a tény is bizonyítja a magyar mérnökök és a magyar ipar elévülhetetlen eredményeit!

(**Id. Ősz Árpád**)

A zalai kőolaj-finomítás 50 éves jubileuma

(Zalaegerszeg, 2002. november 15.)

Az zalai kőolajmezőből termelt nagy aszfalttartalmú kőolaj feldolgozására hozták létre Zalai Aszfaltgyár néven a dunántúli olajfinomítót, 1952. május 22-én. A finomító 1954. január 1-jétől Zalai Kőolajipari Vállalat, majd 1986. január 1-jétől ZKV (Zalaegerszeg) néven működött, jelenlegi neve: MOL Rt. Zalai Finomító. A fél évszázados jubileumról a

Felhívás

A Magyar Olajipari Múzeum Alapítvány a szomszéd országokkal folytatott szakmai kapcsolatok felkutatása és bemutatása érdekében PHARE CBC pályázat keretében két kisprojektet kíván megvalósítani 2003 őszére:

- Magyar Olajosok Ausztriában címmel az osztrák partnerrel közös kiállítást Bécsben és Zalaegerszegen;
 - Olajipari emlékhelyek Zala–Mura térségben címmel a szlovén partnerrel közös kulturális emlékhely kijelölését és bejárást a térségben.
- Kérjük mindazokat, akik bármilyen segítséget tudnak nyújtani terveink megvalósításához, jelezzék azt mielőbb a 92/313-632-es telefonon, a 92/311-081-es telefaxon vagy a moim@axelero.hu e-mail címen. Munkánk támogatását előre is köszönöm.

Tóth János
múzeumigazgató

szakma vezetői, jeles képviselői Jubileumi szakmai nap keretében emlékeztek meg. A jubileumi esemény vendégeit **Molnár István**, a MOL Rt. TKD Finomítás igazgatója köszöntötte, aki egyben a szakmai nap levezető elnöki tisztét is betöltötte. Ezután a következő szakmai előadások hangzottak el:

– „Közútfejlesztés Magyarországon a XXI. század első évtizedében” (**Holnapp László**, főosztályvezető, GKM).

– „A MOL Rt. bitumenüzemeiben gyártott modifikált bitumenek felhasználása az útépitésben” (**Dr. Pallós Imre**, egyetemi adjunktus, BMGE).

– „Európai trendek a bitumengyártásban és -felhasználásban” (**Harváthné dr. Fantó Erika** szakértő, MOL Rt. TKD Kutatás és Fejlesztés).

– „Zala jövője” (**Molnár István** igazgató, MOL Rt. TKD Finomítás).

Az előadásokat követően az érdeklődők megtekinthették a finomító létesítményeit. Az ünnepi ülés állófogadással zárult, ahol **Gesztai László**, a rendezvény fővédnöke, a MOL Rt. TKD ügyvezető igazgatója mondott pohárköszöntőt.

40 éves a hajdúszoboszlói földgázbányászat

(Szakmai nap, Hajdúszoboszló, 2002. december 13.)

A MOL Rt. KTD Hajdúszoboszlói Operatív Egységei és az OMBKE KFVSZ a hajdúszoboszlói földgázbányászat kezdetének 40. évfordulóját szakmai nappal és azt követő szakestélylyel ünnepelték meg. A szakmai napon a következő előadások hangzottak el:

– „65 éve fedezték fel a Bükkszéki olajmezőt” (**Id. Ősz Árpád**, az OMBKE KFVSZ elnöke).

– „A hajdúszoboszlói földgázbányászat 40 éve” (**Holoda Attila** termelési igazgató).

– „A hajdúszoboszlói föld alatti gáztárolás jelene” (**Tánczos Gyula** operatívegység-vezető).

– „A hajdúszoboszlói termelés és gázfeldolgozás jelene” (**Kunkli Imre** operatívegység-vezető).

– „A hajdúszoboszlói föld alatti gáztárolás jövője” (**Dehreceni Ferenc** gázüzletigazgató).

– „A hajdúszoboszlói gázfeldolgozás forrásoldali lehetőségei” (**Sáreg Viktor** főgeológus).

(d)